

III. Věty jednočlenné, dvojčlenné, větný ekvivalent

7.–9. roč.

Věty dělíme podle toho, kolik členů základní skladební dvojice obsahují na: **dvojčlenné a jednočlenné.**

Věty dvojčlenné

mají část *podmětovou* i *přísudkovou*, tedy oba členy základní skladební dvojice – **podmět** (i nevyjádřený) a **přísudek**, např.:

Dnes přišla Eva pozdě do školy. Musela zavést (Eva) mladší sestru k lékaři.

Věty jednočlenné

mají jen část *přísudkovou* a vyjadřují většinou přírodní jevy a nebo tělesné a duševní stavy člověka, např.:

Hřmí. Stmívá se. Bolí mě v krku. Je mi špatně. Daří se mi dobře.

Větné ekvivalenty

jejich základem není určitý slovesný tvar, ale *infinitiv slovesa* nebo *jiny slovní druh*.

Nekřičet! Nádhera! (1) Fantastické! (2) Rychle! (6) Ano. (9) Hurá! (10)

Cvičení

1. Označte věty dvojčlenné (VD), jednočlenné (VJ) a větné ekvivalenty (VE).

Na horách foukalo. () Dům chtěli postavit co nejrychleji. () Nekouřit! () Rybářská bárka se nebezpečně kymácela. () Stát! () Brzy se setmí. () Praskalo mu v kloubech. () Bolely ho klouby. () Sotva ano. () Pavla má sennou rýmu. () Zítra bude oblačno. ()

Brrr! () Rychle nastupovat! () Nestůjte u těch dveří. () Dále!
() Chtěli bychom platit. () Stýská se mi. () Překrásné! () Moje
kniha. () V zimě se brzy šerí. () Vrátime se za týden. () Venku leje
jako z konve. () Paní Veselá. () Velmi zdlouhavé. () Vůbec se mu
nedaří. () Psst! ()

2. Změňte věty jednočlenné a větné ekvivalenty na věty dvojčlenné a podtrhněte základní skladební dvojice.

Venku sněží. – _____

Brní mu v nohou. – _____

Vyjasnilo se. – _____

Už se kouří z komína. – _____

Ticho! – _____

Stát! – _____

Je krásně. – _____

Zvoní. – _____

Hřmí. – _____

Dnes je zavřeno. – _____

